

Curtea Supremă de Justiție
Î N C H E I E R E

20 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

Mănăscurtă Igor
Pitic Mariana
Stănilă Diana

soluționând cererea de recuzare înaintată de către avocatul Colenco Aureliu în numele lui Șor Ilan, judecătorilor Țurcan Anatolie, Talpă Boris și Eremciuc Ghenadie, în cauza penală nr. 1ra-1309/2023,

C O N S T A T Ă :

1. În urma repartizării aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor la 09 august 2023, cauza penală nr. 1ra-1309/2023 în privința lui Șor Ilan, a fost repartizată judecătorului Talpă Boris pentru examinarea recursurilor declarate, în completul de judecători: Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie.

2. La data de 15 noiembrie 2023, avocatul Colenco Aureliu în numele lui Șor Ilan a depus cerere prin care a înaintat recuzare judecătorilor Țurcan Anatolie, Talpă Boris și Eremciuc Ghenadie de la examinarea cauzei penale vizate.

În argumentarea cererii de recuzare, cu referire la prevederile art. 33 alin. (2) pct. 3) și 6) Cod de procedură penală, apărătorul invocă că judecătorul Țurcan Anatolie a făcut parte din completele de judecători care au examinat cauza privind-1 pe Platon Veaceslav, care face parte din cauza denumită generic „Frauda Bancară” și a participat la emiterea deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 14 noiembrie 2018 privind declararea inadmisibilității recursurilor declarate de participanții la proces în cauza în care Veaceslav Platon a fost condamnat pentru aceleași fapte care i se impută și lui Șor Ilan. La fel, judecătorul Țurcan Anatolie a participat la examinarea recursului în anulare depus de către Platon Veaceslav în aceeași cauză care a fost declarat inadmisibil prin decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 7 mai 2020.

În cerere s-a menționat că Șor Ilan a fost acuzat de pretinsa sustragere a mijloacelor financiare de care ar fi beneficiat și Platon Veaceslav. De altfel, prin sentința judecătorei Chișinău sediul Buiucani din 21 iulie 2017 Șor Ilan a fost condamnat pentru pretinsă cauzare de daune în proporții considerabile Băncii de

Economii printr-o pretinsă ducere în eroare de către Platon Veaceslav, care în final a beneficiat de mijloacele financiare respective.

În privința judecătorului Talpă Boris s-a înaintat recuzare din motiv că anterior a activat ca judecător de instrucție în cadrul Curții de Apel Chișinău și a examinat o serie de cauze privind autorizarea măsurilor de urmărire penală. La moment nu deține informația despre câte cauze legate de „Frauda bancară” a examinat judecătorul Talpă Boris, însă faptul că pe o serie de demersuri și plângeri, în cadrul acestei cauze penale, s-a expus în calitate de judecător de instrucție, acest fapt îl face incompatibil să judece cauza privindu-l pe Șor Ilan.

Referitor la circumstanțele de recuzare față de judecătorii Talpă Boris și Ghenadie Eremciuc, s-a indicat și faptul că judecătorii au fost transferați temporar să examineze cauze la Curtea Supremă de Justiție. Exercițarea temporară a funcției de judecător, constituie o circumstanță care pune la îndoială independentă judecătorilor.

3. Soluționând cererea de recuzare, completul de judecată consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art. 34 Cod de procedură penală, *în cazul în care există circumstanțe prevăzute la art. 33, judecătorul este obligat să se abțină de la judecarea cauzei.* Pentru aceleași temeiuri, judecătorul poate fi *recuzat* și de către participanții la proces. *Cererea de recuzare sau declarația de abținere a judecătorului se depune în cadrul ședinței preliminare, cu motivarea, pentru fiecare judecător în parte, a cazului de incompatibilitate invocat și a temeiurilor de fapt cunoscute la momentul formulării cererii. Toate temeiurile de incompatibilitate ale judecătorului urmează a fi invocate concomitent, sub sancțiunea decăderii din acest drept.*

Reieșind din conținutul cererii de recuzare depusă de către avocatul Colenco Aureliu în numele lui Șor Ilan, se constată că a fost înaintată recuzare judecătorilor Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie de la examinarea cauzei penale vizate, în temeiul art. 33 alin. (2) pct. 3) și 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat *3) dacă a participat în acest proces în calitate de martor, expert, specialist, interpret, traducător, greșier, persoană care a efectuat urmărirea penală, procuror, judecător de instrucție, apărător, reprezentant legal al învinuitului, inculpatului, reprezentant al părții vătămate, părții civile sau părții civilmente responsabile; 6) dacă există alte circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului.*

Raportând prevederile nomei citate la argumentele invocate de către avocatul Colenco Aureliu în cererea de recuzare, completul de judecată conchide că acestea sunt declarative, nefiind prezentate careva probe ce ar genera dubii cu privire la imparțialitatea judecătorilor în cauză.

3.1 Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că argumentul invocat de avocatul Colenco Aureliu privitor la incompatibilitatea judecătorului Țurcan Anatolie de a participa la examinarea cauzei ca fiind neîntemeiată or, din învinuirea formulată în rechizitoriul nu este indicat că Șor Ilan este condamnat pentru

„... pretinsa cauzare de daune în proporții considerabile băncii de Economii printr-o pretinsă ducere în eroare de către Veaceslav Platon...”. La fel, autorul cererii nu a specificat care din faptele menționate în rechizitoriul pe cauza lui Șor Ilan se regăsește în învinuirea lui Platon Veaceslav

Astfel, completul de judecată nu poate din simpla menționare *că sunt învinuiți pe aceeași faptă și fapta se încadrează pe același articol* să dispună prezența temeiului de recuzare a judecătorului de la examinarea cauzei penale și să admită cererea înaintată.

3.2 Privitor la argumentul că judecătorul Talpă Boris a activat ca judecător de instrucție în cadrul Curții de Apel Chișinău, completul de judecată subliniază că nu au fost prezentate de părți fapte concrete ce ar indica participarea judecătorului pe anumite cauze ce ar avea tangențe. La caz, în materialele dosarului nu sunt prezente hotărâri ce ar demonstra implicarea judecătorului în soluționarea cauzei în cazul penal privind Șor Ilan.

Astfel, motivele invocate în cererea de recuzare nu relevă careva circumstanțe întemeiate, care ar pune la îndoială imparțialitatea judecătorului Talpă Boris și nu pot servi temei pentru admiterea acesteia în sensul invocat.

Curtea Europeană în jurisprudența sa de principiu, cu ocazia definirii imparțialității instanței a menționat că, orice judecător despre care se poate crede că, nu ar fi pe deplin imparțial cu privire la judecarea cauzei ce i-a fost dată spre soluționare, este obligat să se abțină, să o examineze (*Castillo Algar vs Spania, nr. 79/1997/863/1074 din 28.10.1998, §45*). Totodată, prezumția în favoarea imparțialității personale a judecătorului se aplică atâta timp cât nu există probe contrarii (*hotărârea Hauschildt vs Danemarca*), hotărâtor fiind faptul dacă temerea de imparțialitate este justificată în mod obiectiv (*hotărârea Fey versus Austria*).

3.3 Referitor la argumentul privitor la transferul temporar al judecătorilor Talpă Boris și Eremciuc Ghenadie acesta este unul declarativ și nu poate constitui temei de admitere a cererii de recuzare. În textul cererii de recuzare nu se identifică motive privind inadmisibilitatea participării judecătorilor Talpă Boris și Eremciuc Ghenadie la examinarea cauzei penale în ordine de recurs. Avocatul Colenco Aureliu nu a anexat la cererea de recuzare a judecătorilor nici un act judecătoresc definitiv cu privire la constatarea ilegalității transferului judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție.

În continuarea expunerilor sale, completul de judecată menționează că la 30 martie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 65 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, fiind în vigoare din 06 aprilie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, în temeiul art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza

numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecătorești care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Astfel, prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a hotărât transferul temporar, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023 în funcția de judecătorești ai Curții Supreme de Justiție, a unor judecătorești, inclusiv a judecătorilor Talpă Boris și Eremciuc Ghenadie, iar prin hotărârea nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, inclusiv pentru judecătorii vizați în cererea de recuzare.

Prin Dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 149 din 27 decembrie 2022 în cadrul Curții Supreme de Justiție au fost constituite completele de judecată permanente pentru anul 2023.

Drept urmare, prin Dispozițiile Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 32 din 02 martie 2023, nr. 37 din 14 martie 2023, nr. 40 din 21 martie 2023 și nr. 52 din 04 aprilie 2023, nr. 55 din 10 aprilie 2023, nr. 68 din 04 mai 2023 și nr. 122 din 01 septembrie 2023 și nr. 200 din 10 noiembrie 2023 au fost modificate completele de judecată permanente în cadrul Curții Supreme de Justiție, în legătură cu demisiile mai multor judecătorești și transferul temporar a unor judecătorești la Curtea Supremă de Justiție.

Totodată, prin decizia Curții Constituționale nr. 100 din 10 august 2023, s-au declarat inadmisibile sesizările pentru controlul constituționalității art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție. Curtea a reiterat că autorii sesizărilor nu au demonstrat de ce dispozițiile art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65, ar încălca, la modul abstract, condițiile stabilite de art. 116 alin. (5) din Constituția Republicii Moldova.

La fel, Curtea Constituțională a statuat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 12 mai 2016, pe care o invocă autorii sesizărilor, are la bază premise diferite. În acea cauză s-a pus problema imposibilității instanțelor judecătorești de a funcționa normal din cauza incapacității din motive de sănătate a judecătorilor de a-și exercita atribuțiile timp de 6 luni, din cauza existenței unor posturi vacante, din cauza volumului mare de activitate al instanței judecătorești sau din alte asemenea cauze. Cu referire la transferul pe un termen limitat al judecătorilor din cadrul altor instanțe, Curtea a făcut deosebire între judecătorii judecătoriilor și ai curților de apel, pe de o parte, și judecătorii Curții Supreme de Justiție, pe de altă parte (a se vedea §

44). Deosebirea era necesară pentru că, la acea dată, articolul 116 alin. (4) din Constituție prevedea că judecătorii Curții Supreme de Justiție erau numiți în funcție de Parlament la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii și că acești judecători trebuiau să aibă o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani. Astfel, nu era posibil un transfer temporar al judecătorilor din cadrul judecătoriilor și al curților de apel la Curtea Supremă de Justiție prin eludarea procedurii parlamentare și prin ignorarea condiției vechimii în funcție de 10 ani (a se vedea § 46). Ulterior, condiția numirii în funcție a judecătorilor Curții Supreme de Justiție de către Parlament și condiția vechimii în muncă din articolul 116 alin. (4) din Constituție au fost abrogate prin Legea nr. 120 din 23 septembrie 2021, în vigoare din 1 aprilie 2022. Cu privire la abrogarea exigenței numirii în funcție a judecătorilor Curții Supreme de Justiție de către Parlament și a celei a experienței de zece ani în funcția de judecător necesară pentru a accede în această funcție, Curtea a reținut că abrogarea articolului 116 alin. (4) din Constituție nu afectează nicio valoare protejată de Constituție. De asemenea, Curtea a reținut că, din perspectiva Constituției, este important ca procedura de selectare a candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție să fie reglementată într-un mod care va asigura accesarea în această funcție a persoanelor cu o înaltă pregătire juridică, independente și imparțiale. Așadar, Curtea a constatat că, la modul abstract, abrogarea articolului 116 alin. (4) din Constituție nu diminuează nivelul de protecție a independenței judecătorilor și se încadrează în limitele de revizuire stabilite de Constituție (a se vedea Avizele nr. 1 din 22 septembrie 2020, §§ 62, 64, 66, și nr. 2 din 3 decembrie 2020, §§ 5053).

În asemenea condiții completul de judecată conchide că argumentele invocate de către avocatul Colenco Aureliu în vederea recuzării judecătorilor Țurcan Anatolie, Talpă Boris și Eremciuc Ghenadie, nu se încadrează în prevederile art. 33 alin. (2) pct. 3) și 6) Cod de procedură penală, din care considerente aceasta urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

4. În conformitate cu prevederile art. 33 alin. (2) pct. 3) și 6) și art. 35, 342 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E :

Respinge cererea de recuzare a judecătorilor Țurcan Anatolie, Talpă Boris și Eremciuc Ghenadie înaintată de avocatul Colenco Aureliu în numele lui Șor Ilan, în cauza penală nr. 1ra-1309/2023, în privința lui Șor Ilan.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Mânăscurtă Igor

Judecători

Pitic Mariana

Stănilă Diana